

HRVATSKI LOVAČKI SAVEZ

PRAVILNIK O RADU PASA GONIČA

Zagreb, 2012.

Članak 1.

OPĆE ODREDBE

Pravilnik o radu pasa goniča vrijedi za područje Republike Hrvatske, a obavezan je za sve članice HLS-a.

Ispitivanje radnih sposobnosti goniča dijeli se na:

- Ispiti prirođenih osobina goniča
- Ispiti u radu pasa goniča

Članak 2.

Ispitivanje radnih sposobnosti goniča organiziraju se u organizaciji HLS, i njenih članica. Ispiti rada organiziraju se na dostupnim prirodnim terenima bogatim dlakavom divljači, a koja su prijavljena u nadležni ured kao tereni za obuku i ispitivanje pasa.

Županijski lovački savezi koje žele organizirati ispitivanje rada goniča, dužne su svoj plan provedbe tih priredbi za iduću godinu dostaviti Povjerenstvu za lovnu kinologiju HLS-a, u zakonskom roku sukladno Pravilniku o stručnom radu HLS-a.

Plan mora sadržavati datum, mjesto održavanja i vrstu priredbe.

Ispiti se u pravilu održavaju u jesen, zimu ili rano proljeće, odnosno tijekom lovne sezone sukladno zakonskoj regulativi. Najbolje ih je organizirati u razdoblju od 01. listopada do 31. siječnja, a uz pisanu zamolbu organizatora i pisano odobrenje nadležnog ministarstva do 31. ožujka.

Članak 3.

Organizator određuje dovoljan broj sudaca za ispite u dogovoru s nadležnim tijelima prema Pravilniku o stručnom radu HLS-a.

Ispitivanje prirođenih osobina obavlja jedan sudac na svakih započetih 15 pasa, a na ostalim ispitima rada ocjenjuje najmanje dvoje sudaca za ocjenjivanje rada goniča po bateriji, ali nikako više od 15 privedenih pasa po bateriji u danu, bez obzira na broj raspoloživih sudaca. Broj baterija i terena nije ograničen.

Za ispitivanje rada goniča državnog karaktera organizator mora angažirati trojicu sudaca iz najmanje dvije županijske organizacije u skladu s utvrđenim kriterijima u smislu Pravilnika o stručnom radu HLS-a.

Članak 4.

Organizator ispitivanja rada goniča zadržava pravo pravodobnog „otkazivanja“ ispita i to najmanje pet dana ranije. O tome će obavijestiti prijavljene natjecatelje i suce, a novac za prijavninu vratiti. Ako priredbu otkáže kasnije a neki natjecatelji ili suci dođu, organizator im je dužan nadoknaditi nastale troškove. Suci ne smiju suditi besplatno, a organizator ispita dužan je sucima nadoknaditi troškove suđenja, troškove smještaja i putne troškove.

Članak 5.

ISPIT PRIROĐENEH OSOBINA GONIČA

Cilj ovog ispita je utvrditi kod pasa goniča prirodene osobine i uzgojnu vrijednost koju su naslijedili od oca i majke koje su karakteristične pasmini kojoj pripadaju, te stupanj pogodnosti za obuku i za korištenje u lovu. Na ispitima mogu sudjelovati psi svih starosnih dobi. Psi se ispituju pojedinačno.

Pojedine natjecateljske discipline ocjenjuju se na ispitima rada goniča ocjenama od 1 do 5 koje se množe odgovarajućim koeficijentom.

Discipline se ocjenjuju sljedećim ocjenama:

5 - odličan,

4 - vrlo dobar,

3 - dobar,

2 - dovoljan,

1- nedovoljan.

Članak 6.

Natjecateljske discipline:**Koeficijent**

1.	ponašanje na pucanj	2
2.	traženje i pronalaženje divljači	8
3.	gonjenje divljači 1 bod/min,	max. 60 bodova,
4.	glas u gonjenju	6
5.	kvaliteta njuha	8
6.	poslušnost i vodljivost	1

Množenjem ocjena s određenim koeficijentom dobije se broj bodova u pojedinoj disciplini, a njihovim zbrajanjem ukupan zbroj bodova.

U disciplini gonjenje divljači, broj bodova se dobije na način da se svaka minuta gonjenja računa za jedan bod, a pri tome pas mora osvojiti minimalno 5 bodova iz ove discipline.

Ukoliko gonjenje potraje duže od 60 minuta pas može osvojiti maksimalno 60 bodova u disciplini gonjenje divljači.

Polovične ocjene (npr. 2,5; 3,5;) se mogu dodijeliti u svim disciplinama, osim u disciplini gonjenja.

Ukupan broj bodova proizlazi iz zbroja bodova u pojedinim ispitnim disciplinama.

Nakon toga se psi rangiraju u nagradne razrede:

- I- prvi nagradni razred, 150 – 185 bodova
- II- drugi nagradni razred, 120 – 149 bodova
- III- treći nagradni razred, 70 – 119 bodova.

Ukoliko imamo veći broj pasa u istom nagradnom razredu tada se vrši rangiranje u okviru nagradnog razreda (npr. Ia; Ib; IIa; IIb; IIc, itd.) a ovisno o rangu natjecanja dodjeljuju se počasne i posebne nagrade.

U slučaju istog nagradnog razreda i jednakog zbroja bodova, prednost se daje psu s više bodova iz discipline gonjenje divljači, zatim se daje prednost mlađem psu u odnosu na

starijega, te ženki u odnosu na mužjaka. Ukoliko su psi ocjenjeni istom ocjenom iz discipline gonjenje divljači, ošteñeni istog datuma i istog su spola prednost se daje psu s boljom ocjenom eksterijera. Ukoliko su i u tome izjednačeni pobjednik se odlučuje ždrijebanjem.

Pozitivnu ocjenu, tj. položen ispit prirođenih osobina dobit će onaj pas koji osvoji minimalno 70 bodova i dobije pozitivne ocjene u svih 6 ispitnih disciplina.

Dobivene ocjene i postignuti broj bodova unose se u rodovnicu ili radnu knjižicu.

Članak 7.

ISPIT RADA GONIČA

Ispit rada obuhvaća obvezne i neobvezne predmete prema Pravilniku.

Ispiti se u pravilu održavaju u jesen, zimu ili rano proljeće, odnosno tijekom lovne sezone sukladno zakonskoj regulativi. Najbolje ih je organizirati u razdoblju od 01. listopada do 31. siječnja, a uz pisanu zamolbu organizatora i pisano odobrenje nadležnog ministarstva do 31. ožujka.

Na ispitima rada ispituju se psi goniči pozitivno ocijenjenog oblika i položenog ispita prirođenih osobina svih dobnih starosti. Psi se ispituju pojedinačno. Ocjenjivanje rada goniča obavlja se prema odredbama ovog pravilnika. Na ispitima rada mogu se dodjeljivati počasni naslovi, ovisno o značaju ispita rada.

Pretraživanje terena traje najmanje 20 (dvadeset) minuta, a najviše 35 (trideset pet) minuta ovisno o terenu, o brojnosti divljači i vremenskim uvjetima, ukoliko pas ne napravi pogrešku prije isteka tog vremena koja ga isključuje iz daljnjeg natjecanja. Pas može biti pozvan da ponovi rad ako u redovitom vremenu nije podigao divljač, samo ako je zadovoljio svim ostalim elementima i svojim radom.

Ponovljeni rad može trajati maksimalno 50 % vremena koje je psu bilo na raspolaganju prilikom prvog pretraživanja terena.

Na početku rada psima se daje 1 (jedna) minuta za zagrijavanje. Ukoliko pas u tom vremenu

uspješno obavi neku radnju, taj se uspjeh uračunava u ocjenu, a ako napravi pogrešku, ona se ne uzima u obzir.

Uporaba zviždaljke ili glasa treba biti svedena na najmanju mjeru.

Suci će zbog nedoličnog ponašanja vođača ili radnji koje ometaju normalan tijek ispita isključiti vođača iz daljnjeg natjecanja.

Za vrijeme ispitivanja rada pas ne smije nositi nikakav aparat koji služi za zapovijedanje, ispravljanje i upravljanje radom psa.

Suci nastoje da u granicama postojećih mogućnosti svim psima osiguraju približno jednake uvjete rada. Poslije označavanja kraja "turnusa", pas se mora najkasnije za 30 minuta vratiti na poziv vođača.

Članak 8.

OCJENJIVANJE

Pojedine natjecateljske discipline ocjenjuju se na ispitima rada goniča ocjenama od 1 do 5 koje se množe odgovarajućim koeficijentom.

Discipline se ocjenjuju sljedećim ocjenama:

5 - odličan,

4 - vrlo dobar,

3 - dobar,

2 - dovoljan,

1 - nedovoljan.

Članak 9.

Natjecateljske discipline:	Koeficijent
1. ponašanje na pucanj	
vezan	2
ne vezan	4
2. traženje i pronalaženje divljači	8
3. gonjenje divljači 1 bod/min,	max. 60 bodova,
4. glas u gonjenju	6
5. kvaliteta njuha	8
6. poslušnost i vodljivost	1
7. krvni trag - povlaka dlakave divljači	3
8. ponašanje kod mrtve divljači	1

Množenjem ocjena s određenim koeficijentom dobije se broj bodova u pojedinoj disciplini, a njihovim zbrajanjem ukupan zbroj bodova.

U disciplini gonjenje divljači, broj bodova se dobije na način da se svaka minuta gonjenja računa za jedan bod, a pri tome pas mora osvojiti minimalno 5 bodova iz ove discipline.

Ukoliko gonjenje potraje duže od 60 minuta pas može osvojiti maksimalno 60 bodova u disciplini gonjenje divljači.

Polovične ocjene (npr. 2,5; 3,5;) se mogu dodijeliti u svim disciplinama, osim u disciplini gonjenja.

Ukupan broj bodova proizlazi iz zbroja bodova u pojedinim ispitnim disciplinama.

Članak 10.

Nakon toga se psi rangiraju u nagradne razrede:

I - prvi nagradni razred, 180 – 215 bodova

II - drugi nagradni razred, 150 – 179 bodova

III - treći nagradni razred, 100 – 149 bodova.

Ukoliko imamo veći broj pasa u istom nagradnom razredu tada se vrši rangiranje u okviru nagradnog razreda(npr. Ia; Ib; IIa; IIb; IIc, itd.) a ovisno o rangu natjecanja dodjeljuju se počasne i posebne nagrade.

U slučaju istog nagradnog razreda i jednakog zbroja bodova, prednost se daje psu s više bodova iz discipline gonjenje divljači, zatim se daje prednost mlađem psu u odnosu na starijega, te ženki u odnosu na mužjaka. Ukoliko su psi ocjenjeni istom ocjenom iz discipline gonjenje divljači, ošteñeni istog datuma i istog su spola prednost se daje psu s boljom ocjenom eksterijera. Ukoliko su i u tome izjednačeni pobjednik se odlučuje ždrijebanjem.

Dobivene ocjene, nagradni razredi i broj osvojenih bodova unose se u radnu knjižicu.

Članak 11.

UPUTSTVA ZA OCJENJIVANJE

Ponašanje na pucanj

Ponašanje pasa i reakciju pasa na ispaljeni hitac ocjenjujemo na sljedeći način. Vodiči pasa se sa svojim psima predviđenima za ispit rasporede po natjecateljskim brojevima u krug promjera tridesetak metara. Službeni pucač udalji se od ispitivanih pasa 15-20 metara i pripremi pušku sačmaricu za opaljivanje. Pucač treba pušku usmjeriti koso prema gore u smjeru suprotnom od ispitivanih pasa i pri tom mora obratiti pozornost na sigurnost, gledatelja i ostalog osoblja te paziti da ne puca u smjeru naseljenog mjesta. Vodiči se sa psima kreću u krug, s opuštenim povodnicima. Sudac ili suci se nalaze u centru kruga i promatraju reakcije pasa na ispaljeni hitac.

Vodiči imaju pravo diskretno upozoriti pse prije ispaljenog hica.

Pucač na znak sudaca ispali hitac te suci promatraju reakcije pasa. Nakon isteka vremena od 30 sekundi pucanj se ponavlja. Pse koji ne pokazuju nikakve znakove streloplašljivosti treba ocijeniti ocjenom 5 i dopustiti im da se udalje iz ispitivane grupe. Jednako ocjenjujemo pse koji na pucanj reagiraju smireno bez ikakvih znakova streloplašljivosti, kao i one pse koji reagiraju žestoko i na ispaljeni hitac laju, snažno vuku povodac i pokušavaju se osloboditi zbog želje za lovom. Ovakve reakcije dopuštamo jer na ispitima ispitujemo mlade pse, nedovoljno disciplinski obučene, a ovakva reakcija je produkt izuzetne strasti i volje za radom i takvo ponašanje treba cijeliti i maksimalno ocijeniti. Pse koji pokazuju određenu dozu

streloplašljivosti treba dodatno ispitati i utvrditi u kojem stupnju je ova osobina izražena i jesu li psi dovoljno kvalitetni za uzgoj. Psi se i dalje nastavljaju kretati u krug, a pucač puca na naredbu sudaca. Sukladno odstupanju od idealnog ponašanja ocjena se snižava, a streloplašljivi psi ne mogu biti pozitivno ocjenjeni i ne mogu položiti ispit.

Prilikom ocjenjivanja ponašanja na pucanj na ispitu u radu pas se može ocjenjivati i nevezan. Tada se ispituje klasična odloživost na slijedeći način:

Vodič o ramenu nosi pušku i s psom vezanim na povodniku ili bez njega odlazi na mjesto predviđeno za ispitivanje odloživosti koje mora biti barem 100 metara udaljeno od sudaca i gledateljstva.. Na zapovijed sudaca vodič odvezuje i ostavlja psa u ležećem ili slijedećem položaju i udaljava se, bez vike buke i galame ne okrećući se prema psu. Dozvoljeno je jednokratna korekcija psa. Kada vodič izađe iz vidnog polja psa suci uključuju štopericu, a vodič nastavlja s kretanjem. Nakon pedesetak koraka vodič se zaustavlja i po isteku jedne minute opaljuje hitac u zrak. Nakon 30 sekundi opaljuje drugi hitac. Po isteku 30 sekundi nakon drugog hica vodič kreće po psa. Ocjenjuje se ponašanje psa od trenutka odlaganja do trenutka vezivanja psa na povodnik.

Članak 12.

Ocjenjivanje:

Ocjena 5: Ovom ocjenom ocjenjujemo rad psa kojega vodič u kretnji odvede do mjesta predviđenog za ispitivanje odloživosti, te ga odloži bez stajanja i zastajkivanja, a pas ostaje u onom položaju u kojem ga je vodič ostavio. Ako ga je vodič ostavio u ležećem položaju pas se može eventualno podići u sjedeći položaj i obrnuto te pri tom ne smije pokazivati nikakve znakove streloplašljivosti, ne smije lajati, zavijati, cviliti, niti se pokušati ustati i napustiti mjesto.

Ocjena 4: Pas koji se ustane te ostane na mjestu, mirnog ponašanja bez lajanja i cviljenja.

Ocjena 3: Ovom ocjenom ocjenjuje se ponašanje psa kada se pas ustane s mjesta gdje ga je vodič odložio i napusti to mjesto do 5 metara i tiho cvili bez lajanja.

Ocjena 2: Ovom ocjenom ocjenjujemo psa koji tiho zavija, cvili ili se oglašava lajanjem do 2 puta u sjedećem ili ležećem položaju na mjestu gdje ga je vodič ostavio ili se pomakne do 5 metara uz rijetko oglašavanje.

Ocjena 1: Pas koji ustaje, kreće za vodičem ali se u razmaku od maksimalno 20 metara sam ispravlja, te ponovno liježe i ostaje korektan do kraja ispitivanja navedene radnje. Ovom ocjenom također ocijenimo psa koji tiho cvili do kraja ispitivanja ili psa koji leži, sjedi i oglasi se lajanjem do 5 puta.

Ocjena 0: Ako pas glasno laje više od 5 puta, glasno zavija ili napusti mjesto na kojem je odložen dalje od 20 metara.

Koeficijent kojim se množi ocjena iz discipline mirnoća na pucanj je 2.

Koeficijent kojim se množi ocjena iz discipline odloživost nevezan je 4.

Članak 13.

Traženje i pronalaženje divljači

Pretraživanje terena i pronalaženje divljači uz gonjenje najbitnija je osobina kod pasa goniča kako u praktičnom lovu, tako i u provjeri nasljednih osobina. Svakom psu treba dodijeliti još nepretraženu površinu na kojoj treba biti dlakave divljači. Vodič treba sa svojim psom doći do prostora predviđenog za ispitivanje, te na znak sudaca odvezati svojega psa i uputiti ga na pretraživanje terena. Pretraživanje terena kod goniča ispituje se pojedinačno na način da se nakon ispuštanja psa na teren vodič psa i sudac zadržavaju na mjestu ili eventualno u laganom kretanju, a pas treba samostalno pretraživati teren bilo da se radi o njivama u polju ili poljskim šumarcima, ravničarskom, brdskom ili planinskom tipu lovišta. Pas treba u sistematičnim krugovima sužavajući krugove karakteristično za pasminu pretražiti dodijeljeni teren i pronaći divljač. Pri tome treba obratiti pažnju na pasminski tipičan rad, na reagiranje na stare i svježe tragove divljači i razlikovanje istih, te na način podizanja divljači. Nakon obavljene radnje pas treba doći svom vodiču. Nije poželjno da pas samoinicijativno odlazi na druge terene u svom radu, a da nije podigao divljač. Ukoliko se pas nakon kraćeg odsustva na poziv vodiča ili sam vrati vodiču, ne treba smanjivati ocjenu iz ove discipline. Pas koji se ne odvaja od vodiča ili prekratko traži nije poželjan u uzgoju i lovu i treba ga ocijeniti lošijom ocjenom. Ako pas predugo ostaje na terenu i pokazuje znakove neposlušnosti i slabe vodljivosti, a pri tome ometa tijek ukupnoga ispita, također ga treba negativno ocijeniti.

Koeficijent kojim se množi ocjena iz discipline traženje i pronalaženje divljači je 8.

Članak 14.

Gonjenje divljači

Psa goniča od ostalih pasa izdvaja glasno gonjenje divljači po tragu. Pri tome se pas mora neprestano u višem ili slabijem intenzitetu oglašavati po svježem tragu divljači. Ako pas za vrijeme rada pronađe više primjeraka divljači i goni ih boduje se najduža gonja. Ukoliko pas pravi prekide u gonjenju veće od tri minute, prekid rada se računa kao prekid gonjenja i prilikom slijedećeg javljanja i nastavka gonjenja bodovanje se počima ispočetka. Pri tome se nikako ne smije zbrajati dvije ili više gonja, već se svaka gonja mora posebno bodovati. Ukoliko pas prilikom rada pronađe divlje svinje i oblajava ih, minuta oblaivanja se boduje kao minuta gonjenja.

Prilikom ocjenjivanja gonjenja boduje se gonjenje bilo koje divljači, pri čemu se za svaku minutu gonjenja obračunava 1 bod.

Članak 15.

Glas u gonjenju

Glasno gonjenje je osnovna osobina pasa goniča.

Sljedoglasnost je osobina glasanja psa na tragu divljači koju prethodno nije vidio.

Kada se pas glasa za divljači samo dok je vidi ili ju je prethodno vidio pa izgubio iz vidokruga, a tada se intenzitet oglašavanja bitno smanjuje i uskoro prestaje, kažemo da je vidoglasan. Pretpostavlja se da su svi goniči sljedoglasni i vidoglasne pse treba bez razmišljanja negativno ocijeniti.

Boja i visina oglašavanja je karakteristična za pasminu i pri tome treba razlikovati boju i visinu npr. kod istarskog kratkodlakog i oštrodlakog goniča, srpskog i posavskog goniča od brak jazavčara ili npr. talijanskih ili francuskih pasmina goniča.

Količina i učestalost oglašavanja također je vrlo bitna i treba je svakako uzeti u obzir.

Ispitivanje i ocjenjivanje provodi se na prirodnom tragu zdrave divljači.

Članak 16.

Ocjenjivanje:

Ocjena 5: Maksimalnom ocjenom može se ocijeniti pas koji se neprekidno glasa na tragu neviđene divljači, s puno glasa karakterističnog za pasminu. Pri tome treba obratiti pažnju i na boju i tonalitet glasa. Maksimalna količina (iznad 60 puta u minuti) i pasminski tipična boja glasa može dobiti ocjenu odličan.

Ocjena 4: Ovom ocjenom ocjenjujemo psa kojemu djelomice nedostaje jedan od elemenata

glasa u gonjenju. Npr. pas koji ima maksimalnu količinu glasa, ali atipične boje i visine za pasminu ili pas koji ima nešto rijede oglasavanje (od 30 do 60 puta), ali s pasminski tipičnim glasom.

Ocjena 3: Pas kojem nedostaje količine (oglašava se od 15 do 30 puta u minuti) i kvalitete glasa, ali ima dovoljno glasa da bi bio upotrebljiv u lovu i uzgoju.

Ocjena 2: Pas koji se rijetko oglašava (10-15 puta/min), atipične boje glasa, može biti ocjenjen najviše ocjenom 2.

Ocjena 1: Pas koji se s vremena na vrijeme oglasi po tragu, koji je diskutabilne upotrebljivosti na sitnu dlakavu divljač, ali još dovoljno upotrebljiv za lov na divlju svinju, ali svakako nepreporučljiv za uzgoj.

Ocjena 0: Pas koji se ne oglašava na tragu divljači.

Koeficijent kojim se množi ocjena iz discipline glas u gonjenju je 6.

Članak 17.

Kvaliteta njuha

Kvalitetu njuha kod psa treba testirati i ispitivati u svakoj prilici koja nam se pruži. Na ispitu prirođenih osobina kvaliteta njuha se ocjenjuje prilikom pretraživanja terena, podizanja divljači i gonjenja. U svakoj mogućoj situaciji pratimo psa i način na koji koristi osjetilo njuha, koristi li „visoki ili niski nos“, kako prati stare tragove, razlikuje li svježe od starih tragova, na koji način koristi vjetar i kako reagira kad uđe u zonu mirisa divljači. Pažnju ćemo usmjeriti na rješavanje petlji, okuka i zavoja. Pri tome ne treba uzeti za zlo ako pas kod oštrog zavoja izgubi trag te dovoljno brzo i kvalitetno riješi problem.

Na proširenom ispitu u radu rad na povlaci divljači ili rad na krvnom tragu također treba utjecati na ukupni sud kvalitete njuha, ali naglasak treba biti na radu prilikom pronalaženja i podizanja divljači s ležaja te gonjenju divljači. Trebamo obratiti pozornost na funkciju osjetila kod svih ispitivanih disciplina i kod svakog puštanja psa. Na temelju ukupnog dojma o kvaliteti njuha kod svih ispitivanih disciplina treba dati konačni sud i upisati ocjenu iz ove discipline. Jak vjetar s naletima, previše vlage na tlu i vegetaciji, a pogotovo suho oranje bez vlage te prašnjavi putovi otežavaju rad psa i pri ocjenjivanju to trebamo uzeti u obzir.

Duljina samog gonjenja ne utječe na ocjenu iz ove discipline.

Članak 18.

Ocjenjivanje:

Ocjena 5: Pas koji prilikom pretraživanja reagira na tragove divljači, ispravlja ih i pronalazi

divljač bez većeg problema. Prilikom rada razlikuje svježije od starih tragova, stare zanemaruje, a svježima bez veće muke pronalazi divljač i podiže je. Prilikom gonjenja goni ravnomjerno i čisto bez gubljenja traga. Ukoliko slučajno izgubi trag relativno brzo se ispravlja, a pri tome (dok nije na tragu) šuti, a tak nakon što ispravi trag nastavlja s oglašavanjem.

Ocjena 4: Ukoliko pas prilikom nailaska na trag na isti reagira, te ispravlja trag uz poteškoće i podiže divljač, a nakon toga po svježem tragu goni čisto bez problema u praćenju traga. Sve petlje i okuke riješava bez većih problema.

Ocjena 3: Pas koji divljač pronalazi po tragu uz očite poteškoće, ali je ipak podiže i goni čisto dok divljač biježi pravocrtno, ali nakon okuke ili petlje ima očite poteškoće u ispravljanju traga, ali ispravlja i nastavlja s gonjenjem.

Ocjena 2: Pas koji ima očite poteškoće u ispravljanju traga, koji slabo razlikuje svježije od starih tragova, s očitom mukom podiže divljač i goni, s prekidima u gonjenju kod rješavanja petlji, kada se ponekad oglašava i kad siđe s traga jer je nesiguran, te glasom pokušava podići divljač i nastaviti gonjenje. Zbog očito lošijeg njuha, ima probleme u gonjenju, ali kod pravocrtnog gonjenja goni čisto i dovoljno upotrebljivo za lov.

Ocjena 1: Pas koji slučajno podigne divljač, ali je očit utisak da je nikada ne bi sam podigao, već se divljač podigla sama, ali je nakon podizanja s manjim ili većim problemima goni minimalno 5 minuta.

Ocjena 0: Pas koji u zadanom vremenu ne uspeva pronaći niti podići divljač, a divljač koja se sama podigne s ležaja ne goni ili goni prekratko.

Koeficijent kojim se množi ocjena iz discipline kvaliteta njuha je 8.

Članak 19.

Poslušnost i vodljivost

Ovu disciplinu ne ispitujemo posebno. Ona se ispituje tijekom cijeloga ispita na taj način što suci promatraju rad psa i na temelju opće poslušnosti donose konačni sud i ocjenu iz ove discipline. Opća poslušnost očituje se u volji psa da udovolji svim željama vlasnika, da rado i s voljom obavi sve zahtijevane radnje i to na tihe zapovijedi vodiča bilo glasom, zviždaljkom ili pokretom ruke. Ocjenjuje se na koji način pas prati svoga vodiča i kolika je njegova želja za obavljanje naređenih radnji. Cijelo vrijeme rada on budno promatra svoga vodiča, očekuje naredbe i s puno žara ih ispunjava. Mirno i tiho vođenje bez galame i suvišnih naredbi treba

nagraditi što je moguće višom ocjenom. Ocjena poslušnosti se dodjeljuje nakon konzultacije svih sudaca koji su taj dan sudjelovali u ispitivanju navedenoga psa. O ocjeni odlučuje većina glasova sudaca koji su ga ocjenjivali taj dan.

Koeficijent kojim se množi ocjena iz discipline poslušnost je 1.

Članak 20.

Rad na krvnom tragu

Trag se postavlja u visokoj šumi u kojoj treba i smije biti toliko podrasta da omogući kretanje lovcu i njegovom pomoćniku. Mjesto nastrela smije biti do 100 metara izvan šume u polju. Umjetni krvni trag treba biti dug oko 400 metara s krvi divljači iste vrste kao i položena odstrijeljena divljač na kraju traga. Odstrijeljena divljač na kraju traga treba biti netom odstrijeljena ili odstrijeljena dan ranije, ali tada treba biti izvaljena utroba s uredno sašivenim mjestom otvaranja. Krvni trag se u pravilu postavlja dan ranije, eventualno ujutro ako se disciplina rad na krvnom tragu ispituje popodne ali trag ne smije biti svježiji od 6 sati. Za izradu krvnog traga treba upotrijebiti oko 3 decilitra krvi divljači istovjetne s divljači na kraju traga. Trag se obično postavlja s dvije okuke koje su najčešće pod tupim kutom. Kada nam je to teško izvesti trag se također može postaviti i u obliku obrnutog slova „U“, s time što tada izlazimo na istu prosjeku s koje smo i krenuli. Minimalna udaljenost između dva postavljena traga je 150 metara. Pri postavljanju traga treba voditi brigu o smjeru dominantnih vjetrova. Poželjno je da pas radi s vjetrom u leđa. Sudac smije diskretno označiti trag, s druge strane na drveću neupadljivo da vodič psa ne primijeti oznake. Početak traga treba biti postavljen tako da vodič može jasno vidjeti krv, čuperke dlaka, i eventualno komadiće mesa i kosti. Rad na krvnom tragu može se ispitivati s odvezanim psom ili na povodniku. Povodnik mora biti minimalne dužine 6 metara i u cijelosti odmotan, sa širokom kožnom ogrlicom koja ne davi psa. Vodič smije korigirati psa prilikom rada na tragu. Ako se pas sam korigira u nekoliko metara to mu ne treba sniziti ocjenu iz ove discipline. Suci mogu korigirati psa i vodiča maksimalno tri puta, nakon treće korekcije i postavljanja na trag pas mora izraditi trag ili se diskvalificira.

Vrijeme predviđeno za izradu krvnog traga je 30 minuta.

Članak 21.

Ocjenjivanje:

Ocjena 5: Besprijekoran čisti rad bez korekcija vodiča ili sudaca.

- Ocjena 4:** Jednokratno opozivanje ili korekcija sudaca u radu psa, rad psa gdje nije bilo korekcije sudaca, ali je bilo jedna ili više manjih korekcija vodiča. Češći rad psa na kratkom povodniku kada imamo osjećaj da povremeno vodič usmjerava psa, a ne pas vodiča.
- Ocjena 3:** Sučevo opozivanje psa dva puta, kada vodič korigira psa tri puta ili više manjih popravaka vodiča te ako pas napravi više samostalnih ispravaka. Bitan je ukupan dojam i osjećaj da pas vodi svoga vodiča po tragu, a ne vodič psa.
- Ocjena 2:** Trostruko opozivanje sudaca, rad u kojem imamo osjećaj da pas zna što je krv i krvni trag ali zbog očitog neiskustva vodiča pravi greške zato što je loše vođen jer je očito da je vodič prenio nervozu na psa i krivo ga vodio po tragu. Često je pravilo da pas koji nam bez obzira na korekcije dovede svoga vodiča i suce do divljači dobije ocjenu 2.
- Ocjena 1:** Rad psa pri kojemu u zadanom vremenu vodič i pas pronađu nastrijeljenu divljač, ali je očito da je pas bez pomoći vodiča ne bi pronašao.
- Ocjena 0:** Ukoliko pas napusti trag, bude četverostruko opozvan ili napravi bitne pogreške, te ukoliko ne izradi trag u vremenu od 30 minuta.

Članak 22.

Rad na povlaci dlakave divljači

Povlaku (vlečku ili vučnu stazu) dlakave divljači postavljamo na otvorenom terenu po mogućnosti s nisko obraslim raslinjem. Najbolje je povlaku postaviti na livadi, pašnjaku ili na mladoj pšenici. Povlaku postavljaju suci ili njihovi pomoćnici po uputama sudaca neposredno prije ispitivanja psa. Pri izradi povlaka osobitu pozornost treba obratiti na vjetar i po mogućnosti postaviti povlaku s vjetrom u leđa. Razmak između dva traga mora biti minimalno 100 koraka. Povlaka se postavlja na način što sudac ili pomoćnik, najbolje na dugom štapu (na kojemu je na kraju obješena divljač), paralelno sa svojim kretanjem, povuče trag dlakave divljači, iste vrste s divljači na kraju traga. Povlaka se postavlja u dužini 200 koraka s dva tupokutna zavoja. Za izradu traga koristimo odstrijeljenu dlakavu divljač (kunić ili zec). Na kraju traga postavljamo divljač koja nije prethodno korištena i nije oštećena. Vodič može upotrijebiti sobom donesenu divljač. Nakon što je položio trag, polagatelj povlake se treba udaljiti toliko daleko da ga pas ne vidi i ne osjeti, a da može vidjeti što pas radi prilikom pronalaženja divljači. Zaklon može napustiti tek na znak sudaca. Na zapovijed sudaca vodič treba svoga psa postaviti na trag. Povlaku pas može izrađivati vezan na dugačkom povodniku ili slobodan. Prilikom postavljanja na trag vodič smije psa usmjeravati

(postaviti) na trag na dugačkom povodniku u dužini dvadesetak koraka. Ako pas radi slobodan bez povodnika može biti postavljan na povlaku do tri puta, ali kod svakog postavljanja ocjena mu se snižava za jedan. Psi koji oštećuju ili zakapaju divljač bezuvjetno se isključuju iz daljnjeg natjecanja. Nevezan pas može pronađenu divljač oblajavati ili aportirati. Prilikom izrade i ocjenjivanja rada na povlaci treba obratiti pozornost na nekoliko stvari: kako pas prihvaća trag, način izrade zavoja, oblažavanje, preuzimanje divljači s tla i donošenje.

Članak 23.

Ocjenjivanje:

Za pozitivnu ocjenu iz ove discipline je dovoljno da pas pronađe divljač.

Ocjena 5: Rad bez povodnika, oblažavanje nastrijeljene divljači ili aportiranje divljači.

Ocjena 4: Rad psa bez povodnika u kojem jednokratno postavljen na trag izradi trag bez greške, ali divljač ne oblažava i ne aportira.

Ocjena 3: Rad psa bez povodnika s dvokratnom korekcijom ili rad na povodniku i pronalaženje nastrijeljene divljači bez većih problema ili s jednokratnom korekcijom.

Ocjena 2: Rad psa bez povodnika s trokratnim korekcijama ili rad psa s povodnikom s dvokratnom korekcijom.

Ocjena 1: Rad psa na povodniku s trokratnom korekcijom, ali s obzirom na sve pas pronalazi nastrijeljenu divljač.

Ocjena 0: Kada pas ne prihvaća povlaku ili prihvati, ali ne izradi i ne pronađe divljač.

Koeficijent kojim se množi ocjena iz discipline rad na krvnom tragu ili povlaci je 3.

Članak 24.

Ponašanje kod mrtve divljači

Prilikom ocjenjivanja ove discipline ocjenjuje se samo ponašanje psa kod mrtve divljači kada nije u prisutnosti vodiča. Nakon pronalaska divljači po krvnom tragu ili povlaci vodič veže psa tako da pas može prići divljači, ali da ne može doći za vodičem. Ocjenjuju se reakcije psa na divljač.

Ocjena 5: Ovom ocjenom ocjenjuje se pas koji reagira ili samo ponjuši odstrijeljenu divljač

Ocjena 4: Pas koji kratko liže divljač, ali je ne grize, ne dropi i dalje je ne dira.

Ocjena 3: Kada pas divljač zgrabi za vrat i protrese dok se ne uvjeri da je divljač mrtva, a nakon toga je ne dira.

Ocjena 2: Ukoliko pas divljač kratko dropi i gnječi, ali je ne otvara.

Ocjena 1: Kada pas divljač dugo i oštro dropi i gnječi, ali ne otvara.

Ocjena 0: Kada pas divljač divljač otvara, jede ili zakopava.

Koeficijent kojim množimo ocjenu iz ove discipline je 1.

Članak 25.

Završne odredbe

Ovaj Pravilnik donesen je od strane Izvršnog odbora HLS-a dana 27. travnja 2012. godine i stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik HLS-a
Đuro Dečak v.r.

IME PSA: _____ PASMINA: _____

SPOL: M - Ž OŠTENJEN: _____ VLASNIK: _____

BR. ROD.KNJIGE: _____ MIKROČIP/TETOVIRNI BR.: _____

RED. BR.	DISCIPLINE	KOEFI CIJEN T	ISPIT PRIROĐENIH OSOBINA		ISPIT U RADU	
			OCJENA	BODOVI	OCJENA	BODOVI
1.	PONAŠANJE NA PUCANJ NA POVODNIKU NEVEZAN	2				
		4				
2.	TRAŽENJE I PRONALAZENJE DIVLJAČI	8				
3.	GONJENJE DIVLJAČI	MINUTA= BODOVI				
4.	GLAS U GONJENJU	6				
5.	KVALITETA NJUHA	8				
6.	POSLUŠNOST I VODLJIVOST	1				
7.	KRVNI TRAG/POVLAKA	3				
8.	PONAŠANJE KOD MRTVE DIVLJAČI	1				
OCJENA: 0 – NIJE ODRAĐENO 1 – NEDOVOLJAN 2 – DOVOLJAN 3 – DOBAR 4 – VRLO DOBAR 5 – ODLIČAN		NAGR. RAZRED	I	150-185	180-215	
			II	110-149	150-179	
			III	70-109	100-149	

_____
(MJESTO I DATUM)

_____
SUDAC(ovl.žig, potpis):